

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2013/105

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1.Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-2238
Naslov projekta	Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora
Vodja projekta	11543 Marko Jesenšek
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	5310
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	05.2009 - 04.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	2565 Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 HUMANISTIKA 6.05 Jezikoslovje 6.05.01 Raziskovanje posameznih jezikov
Družbeno-ekonomski cilj	13.06 Humanistične vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)

2.Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	6.02
- Veda	6 Humanistične vede
- Področje	6.02 Jeziki in književnost

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3.Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

Raziskovalni projekt predstavlja položaj slovenskega jezika v matičnem slovenskem prostoru in v stiku s sosedskimi jeziki. Gre za diahroni in sinhroni pogled na slovenski jezik v regiji, ki ji jezikovno stičnost določata podonavski

in alpsko-jadranski prostor, primerjalno tudi za slovenščino v stiku z globalnim angleškim jezikom.

Slovenščina je v preteklosti ob močnih nemških in madžarskih vplivih v regiji uspela ohraniti svoje jezikovne prvine, od sredine 19. stoletja naprej pa je postala tudi funkcijsko popolna, tj. štiričlenska, ko je razvila tudi strokovno zvrst jezika. Socialnozvrstno je raziskava pokazala, da je bil odnos med slovenskim knjižnim in neknjižnim jezikom v preteklosti postavljen kot temeljno vprašanje o enotnem slovenskem knjižnem jeziku, nato pa v drugi polovici 20. stoletja kot vprašanje o »pravilnem« in »nepravilnem«, »lepem« in »grdem« v slovenskem jeziku. Na prelomu 21. stoletja se je tak strukturalistični pogled na jezik vendar umaknil in v ospredje so prišla vprašanja (1) ustrezne uporabe posameznih jezikovnih sredstev v določenih sporočanjških združbah, (2) prilagajanje slovenskega jezika medjezikovnim vplivom (regijskim in globalnim) ter (3) sodobnega jezikovnega načrtovanja in priprave aktivne jezikovne politike, ki sledi usmeritvam Evropske zveze pri uresničevanju regijske večjezičnosti in odnosa do globalne angleščine.

Raziskovalni projekt je pokazal, da: (a) prevelika jezikovna odprtost funkcijsko siromaši slovenski jezik in ga lahko predvsem na področju strokovnega in znanstvenega jezika vrne v položaj funkcijske okrnjenosti, kakršno je slovenščina imela pred Miklošičevo skrbjo za uveljavitev slovenskega strokovnega jezika; (b) izrinjanje slovenskega jezika iz predavalnic državnih univerz in objavljane najodmevnejših znanstvenih razprav zgolj v globalni angleščini lahko pomeni začetek konca slovenskega jezika; (c) angleščina ne more in ne sme postati prednostni jezik nobene slovenske jezikovne skupnosti (tudi ne akademske) v slovenskem jezikovnem prostoru; (č) slovenski jezik je dovolj razvit in omikan, da se v jezikovno-politično pravilno načrtovanem stiku z globalnim in regijskimi jezikov ne bo asimiliral, tako kot se v preteklosti kljub pritiskom, podobnim današnjim angleškim, ni v pretežni meri polatinil, ponemčil ali posrbohrvatil; (d) jezik medijev je prevzel najpomembnejšo vplivajnsko vlogo in postavlja nove standarde glede rabe slovenskega jezika, tudi in predvsem na pragmatičnem in medkulturnem področju.

ANG

The research project explores the role of Slovene both in its native Slovenia and in contact with the neighboring languages. It combines diachronic and synchronic approaches to the study of Slovene in contact with other languages in the Danube and the Alps-Adria regions. In addition, it examines its contact with Global English.

In the past, Slovene managed to preserve its essential linguistic elements despite a strong influence of German and Hungarian. In the mid 19th century it developed the professional register and terminology, thus becoming a complete language with a full range of functions. From the viewpoint of social varieties, the project exposes the central issue associated with a uniform literary language, which is the relationship between literary and non-literary language. In the 20th century this is replaced by the concern with »correct« vs. »incorrect« and »beautiful« vs. »ugly« in the Slovene language. With the beginning of the 21st century, however, such structuralist views give way to the following questions: appropriate use of individual linguistic means in given communicative circles, (2) adjustment of Slovene to interlingual influences (regional and global ones), and (3) contemporary language planning and preparation of adequate language policy based on EU guidelines regarding the implementation of regional multilingualism and

attitudes toward English.

The research project shows the following: (a) excessive openness causes functional deficiency of Slovene. Especially in the area of professional and scientific language, it may lead to the situation similar to the one that existed before Miklošič' efforts to develop Slovene as a professional language as well; (b) eliminating English from higher education, and publishing major scientific findings exclusively in English may signify the beginning of an end for Slovene; (c) English cannot and should not become the dominant language in any Slovene speech community (including the academic one) in Slovenia; (d) Slovene is sufficiently developed and sophisticated so as to allow a well thought-out language planning to prevent its assimilation with other global and regional languages. We can draw a parallel with the past when Slovene, despite strong influences of Latin, German or Serbo-Croatian similar to the current one from English, managed to survive. (e) the language of the media has acquired the most important role in setting up new standards for the use of Slovene, especially in as far as pragmatics and intercultural communication are concerned.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

4.1. Raziskovalna hipoteza diahronega dela projekta:

(1) Sociolingvistično, nacionalno in državnopravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel dve različici: osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik. (2) Jezikovna globalizacija spodbuja vnašanje tujih jezikovnih prvin v slovenska narečja, ki vplivajo na sosedska narečja v stičnem nemškem, madžarskem in hrvaškem obmejnem prostoru.

Ključne ugotovitve:

(1) Dvojnični razvoj slovenske knjižne norme je posledica alpskega in panonskega jezikovnega in kulturnega razvoja ter zgodovinskih in geografskih razmer; to se kaže v slovenskem obrednem jeziku, iz katerega sta se razvila osrednji- in vzhodnoslovenski knjižni jezik.

(2) Narečna leksika s tematskih področij »kmetijstvo« ter »vrt in sadovnjak« kaže na prevzemanje nemškega izrazja v slovenskem koroškem narečnem prostoru in na močne slovenske vplive v panonskem narečnem prostoru (madžarščina).

Znanstvena spoznanja, rezultati in učinki:

(1) Dvojnični razvoj slovenskega jezika se je začel po Brižinskih spomenikih, ko se je v rokopisih razvojno oblikoval v gorenjsko (koroško) in dolensko smer, na vzhodu Slovenije pa v prekmursko in vzhodnoštajersko smer – v alpskem prostoru osrednjeslovenski (kranjski) knjižni jezik, v panonskem prostoru pa vzhodnoslovenski (prekmurski in vzhodnoštajerski).

Vzhodnoslovensko knjižnojezikovno izročilo prejšnjih stoletij je sestavni del slovenskega jezikovnega dogajanja, ki ga ne moremo razlagati za jezikovni partikularizem. Obe slovenski knjižni normi sta se razvijali do sredine 19. stoletja samostojno in sta se knjižno potrdili kot »stranski produkt« slovenskega protestantizma, sredi 19. stoletja pa sta se na osnovi nacionalne enotnosti in romantične enačbe: jezik = narod poenotili v novoslovenščino. Enotni slovenski knjižni jezik je rezultat politične odločitve o združitvi Slovencev v eno državo.

Prekmurski knjižni jezik ni bil jezikovna skrajnost. Prekmurski pisci so bili neke vrste zamudništvo protestantizma, a le do normiranja prekmurskega knjižnega jezika, nato pa so katoliški pisci sledili aktualnim evropskim razmeram in začeli rasti iz razsvetljenske miselnosti do romantičnih idej in se ukoreninjati v kulturo zahodne Evrope.

Pravo mejo med jezikovno politiko in ideologijo v panonskem jezikovnem prostoru določa odnos do kulturne identitete slovenskega naroda, ki ne sme zanikati dvojničnega razvoja slovenskega knjižnega jezika.

(2) Sooblikovan je teoretični model za izdelavo narečnega strokovnega slikovnega primerjalnega slovarja (s praktičnim prikazom na vzorcu iz prekmurskega in koroškega narečja).

V dramskih besedilih in filmih je opazna večslojnost medijskega govora kot potrebe po identifikaciji z govorom okolja. Javni govor je pomemben za nacionalni jezik, s katerim se dosega in odraža kolektivna identiteta. Pri izvajanju mnogojezične strategije v integracijskih in globalizacijskih procesih v evropskem prostoru je ohranjanje jezikovne in kulturne raznolikosti obogatitev in ne slabost – rezultati projekta kažejo novo vlogo in pomen narečij v globalnem svetu.

4.2. Raziskovalne hipoteze sinhronnega dela projekta:

(1) V podonavskem in alpsko-jadranskem prostoru večjezikovnost ni enostranska večjezičnost govorcev »malih jezikov« v regiji, ki jo večinsko določajo govorci »velikih jezikov« in globalne angleščine.

(2) V regiji predpostavljamo (a) medjezikovne dvosmerne interferenčne vplive na leksikološki ravni; (b) stopnjo podobnih leksikoloških pojavov, pogojenih z globalnim angleškim jezikom; (c) lastne genetične zmožnosti slovenskega jezika in sposobnost uveljavljanja novih tvorbenih vzorcev za nove komunikacijske potrebe.

(3) Besedno in likovno izražanje v prostoru nekdanje Avstro-Ogrske je bilo tesno povezano, zato je v jeziku in likovni umetnosti prevladoval problem »tujstva«.

Ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultati in učinki:

(1) V sodobni jezikovni praksi je potrebno uresničevati smernice in priporočila evropske jezikovne politike o večjezičnosti v Evropski zvezi, učenju sosedskih jezikov, vlogi ter položaju »malih jezikov« v regiji in »enakopravnosti« vseh uradnih jezikov Evropske zveze. Upoštevati je potrebno zdrav kompromis med globalnim, nacionalnim in regionalnim tudi na področju jezika v visokem šolstvu in znanosti.

Mednarodna primerljivost slovenskih univerz se ne sme uresničevati z nespametno jezikovno globalizacijo, ki uzakonja globalno angleščino kot univerzalni jezik. Diktat objav samo v angleškem jeziku je za humanistiko in predvsem za slovensko jezikoslovje nesprejemljiv. »Mali jeziki« so najbolj izpostavljeni in če jih domača inteligenca ne bo znala primerno umestiti v univerzitetni in znanstveno-raziskovalni prostor, je pesimizem zaradi globalnega jezikovnega talilnega lonca še kako aktualen.

Slovenska izkušnja kaze, da je nepremišljeno nadomeščanje slovenščine z angleščino v visokem šolstvu in znanosti lahko začetek konca nekega jezika. Funkcijska okrnjenost lahko »male jezike« zelo hitro zreducira na raven sporazumevanja v ozkih socialnih okoljih – ne bo šlo več za t. i. regijske jezike, ampak zgolj in samo še za praktično sporazumevalno sporazumevanje zaprtih skupin. Zapiranje slovenističnih kateder po evropskih univerzah, reduciranje slovenščine na (neobvezne) lektorate v okviru slovanskih študij ali celo izbirnih predmetov za nefilologe resen študij jezika ponižuje na raven jezikovnih tečajev za začetnike in kaže pravi odnos bolonjske reforme do »malih jezikov« – unifikacija visokega šolstva v jezikovnem pogledu postavlja merila, po katerih so študijski programi v angleškem jeziku elitistični v primerjavi s tistimi v nacionalnih jezikih.

(2) Ko imamo na razpolago korpusne podatke o tipični besedilni rabi posameznih prvin besedišča, je potrebno njihovo leksikografsko predstavitev postaviti na lingvistične temelje – posamezne pregovore opazujemo,

analiziramo in ovrednotimo glede na (a) formalno leksikalno in skladenjsko zgradbo, (b) pomenske lastnosti, (c) pragmatične lastnosti in (č) slovnične lastnosti. V ospredju kontrastivnih raziskav so medjezikovna semantična (tipologija medjezikovne akvivalentnosti, podobnosti in odstopanja), pragmatična (ocena vloge, ki jo imajo pregovori v besedilu; izdelava primerjalne tipologije, podobnosti in odstopanja glede na preferirano in/ali restringirano rabo) in slovnična razmerja (predvsem primerjalna tipologija strukturne modelnosti in tipologija kvalitativne in kvantitativne variantnosti). (3) Rezultati empirične analize izbranih slovenskih prevodov nemške sodobne proze, madžarskih in angleških besedil nakazujejo metodološke možnosti za presojo prevodnih postopkov in rezultatov. Metodološki razmislek in postavitev metodologij za primerjalne analize prevodov različnih vrst besedil je osnova za argumentirano prevodno kritiko, ki je v sodobni slovenski prevodnokritiški literaturi za jezikovna para nemščina-slovenščina in madžarščina-slovenščina redka. Prevajanje frazeologije je prevajalski problem: (a) po katerih načelih se prevajalec odloča pri izbiri drugojezičnega ekvivalenta in (b) kateri prevajalski koncept zastopa (prevodni dogmatizem, nihilizem, pragmatizem).

(4) Med najbolj pomembne vidike sinhronnega lingvističnega proučevanja jezikov sodi analiza strukturne modelnosti pregovorov (ujemanje pregovornih modelov visoki meri velja tudi za opazovana jezika) in pragmatičnih besedilnih funkcij. Pregovori so kulturno-zgodovinsko zanimivi po jezikovni zgradbi, v vsakdanjem sporazumevanju (novi mediji, oglaševanje ipd.) pa pomembno sooblikujejo jezikovno sporazumevanje.

(5) Norma slovenskega jezika se v novih globalnih razmerah vzpostavlja v stiku z regijskimi jeziki in angleščino – zato je dvojnična normativnost vedno bolj pogosta, hitro se spreminjajoča in bistveno manj ustaljena kot v preteklosti, saj mora dopuščati hiter jezikovni razvoj in nenehno prilagajanje spremembam v okolju. Slovenski jezik je zaradi močnih tujejezičnih vplivov zadržal tvorbeno (hiper)aktivnost in uporabo narečnih prvin, to pa je v nekaterih sporočevalnih združbah povečalo spontanost izražanja, hkrati pa oži sporazumevalni krog (blogi, forumi). Temu se je v slovenskem jeziku morala prilagoditi tudi funkcionalna raba sistemskih tvorbenih vzorcev, oblikovanje analognih tvorjenk, napolnjenih z novimi vsebinami (prim. npr. najnovejši Slovar novejšega besedja slovenskega jezika) in duhovito prenavljanje ustaljenih frazeoloških vzorcev, zlasti v kakovostnih oglasih.

(6) Odvisnost interpretiranja jezikovnega sporočila od nejezikovnih okoliščin in njihovo pomembno obvestilno funkcijo smo raziskali tudi v politični besedilih in sinhroniziranih filmih. Vprašanje resničnostne vrednosti jezikovnega sporočila je povezano z nejezikovnim, upoštevati pa je potrebno tudi temeljno vprašanje o verodostojnosti pridobljenih podatkov s pomočjo transkribiranja posnetega gradiva. Sinhronizacija besedil ni vedno prava rešitev, saj posamezniku omejuje svobodno izbiro jezika, v katerem bo določeno besedilo doživljal.

(7) Glede stičišča med jezikom in podobo se je pokazalo, da je likovna umetnost področje, ki zahteva širok razgled in razumevanje različnih sporočilnih plasti. Prepletanja so najbolj opazna pri srečevanju starodavnih izročil s sodobnostjo, pri sožitju in hkrati konfliktnih odnosih med pripadniki slovenske in nemške skupnosti na območju slovenske Štajerske ter pri kulturni odprtosti prostora, ki je dopuščal prodor vplivov iz pomembnih evropskih kulturnih središč in naseljevanje umetnikov od drugod. Opozorili smo na izrazito soodvisnost jezika, podobe in družbe, na prepletanje jezikovnega in nejezikovnega izražanja, tudi kar se tiče le izbire jezikovnega koda.

4.3 Sodelovanje s tujimi partnerji

Med trajanjem RP-ja smo tesno sodelovali s slovenističnimi oddelki na univerzah v Celovcu, Gradcu, Sombotelu, Budimpešti, Zagrebu in Bielsko-Biali, s slavističnimi oddelki na univerzah v Nišu, Skopju in Sarajevu, z Inštitutom za frazeologijo v Mannheimu, s Komisijo za tvorbu reči pri Mednarodnem komitetu slavista, raziskovalno delo pa je bilo opravljeno med Slovenci v Vancouvru.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Ocenjujem, da je bil program dela na raziskovalnem projektu skoraj v celoti uresničen – diahroni in dialektološki del projekta je potrdil vse predpostavke in raziskovalne cilje, sinhroni del projekta pa pri zastavljenih raziskovalnih ciljih ni mogel upoštevati nove Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2012–2016, ker do danes še ni bila uvrščena na sejo Vlade – osnutek je bil pripravljen aprila 2012, dopolnjen in popravljen na osnovi javne razprave pa do novembra 2012. Ta del projekta je bil nadomeščen z večjim poudarkom na raziskovanju slovenske jezikovne politike in načrtovanja v preteklosti, zlasti z analizo jezikovnega načrtovanja v zgodovini prekmurskega knjižnega jezika. Sinhrono raziskavo slovenskega jezika v raziskovanem regijskem prostoru so se osredinile predvsem na slovensko-nemške in slovensko-madžarske stike (projekt je tu dosegel vse zastavljene cilje); slovensko-hrvaški stiki so raziskani na primeru toponimov, pri raziskovanju slovensko-angleških stikov pa je najbolj raziskan jezik Slovencev v izseljeništvu (opravljene izvirne raziskave jezika Slovencev v Vancouvru) ter vplivajska vloga globalnega jezika na besedišče slovenskega knjižnega jezika in narečij – tu smo dobro raziskali delež vključevanja (ne) prilagojenih internacionalizmov v osnovne nacionalne leksikalne sestave ter primere novih besedotvornih vzorcev in struktur, ki se pojavljajo v različnih zvrsteh jezika in se postopno ustaljujejo (zlasti tvorjenke po analogiji angleškega tvorbenega sistema – krnjenje in sklapljanje kot posledica analognih tvorb). Raziskovalni cilji so bili preseženi na področju raziskovanja e-jezika (e-slovenščina in e-pouk slovenskega jezika), prav tako pa ocenjujem, da dovolj dobro tudi pri raziskovanju instrumentalne in slušne podobe slovenskega jezika v regiji in jezika političnega diskurza. Dodana vrednost našega projekta so bile raziskave, opravljene pri povezavi (slovenske) likovne in jezikovne govorice v prostoru nekdanje Avstro-Ogrske.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Programa raziskovalnega projekta nismo spreminjali, med izvajanjem projekta pa je Gjoko Nikolovski nadomeščal Natalijo Ulčnik, ki je bila leto dni na porodniškem dopustu.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

	Znanstveni dosežek		
1.	COBISS ID	16738056	Vir: COBISS.SI
	Naslov	Trubarjeva in Küzmičeva različica slovenskega knjižnega jezika	
		<i>SLO</i>	
		<i>ANG</i>	Trubar's and Küzmič's variant of Slovene literary
		Ob Trubarjevi petstoletnici se ponovno odpirajo vprašanja o razvoju jezika	

	Opis	SLO	in oblikovanju (enotne) slovenske knjižne norme. Začetki slovenskega knjižnega jezika so povezani z osrednjeslovenskim knjižnojezikovnim izročilom 16. stoletja, v 18. stoletju pa se srečamo še z vzhodnoslovenskim, ki je prav tako preraslo okvire pokrajinskosti in se je razvilo v samostojen knjižni jezik. Slovenščina je imela do sredine 19. stoletja dvojno normo - Trubar in Küzmič sta ustvarila nadnarečna jezikovna sestava, izhajajoča iz govornega in predknjižnega izročila, središčnih narečij in mestne (Trubar) oz. pokrajinske (Küzmič) govorice. Temeljno načelo njune stilistike je bila splošna razumljivost, s preseganjem narečnih posebnosti pa sta svojima jezikoma zagotovila knjižni status ter določila normo in predpis za osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik.
		ANG	Trubar's 500th birth anniversary opens up many questions about the development of language and the formation of (unitary) standard Slovenian. The beginnings of standard Slovenian are linked to a 16th-century Slovenian dialect that was spoken in central Slovenia. In the 18th century there was a shift towards the dialect of eastern Slovenia, which grew out of its dialectal confinements and developed into an independent standard form. Until the middle of the 19th century the Slovenian language had two standard forms that were created by Trubar and Küzmič. Both these forms contained elements of the spoken and pre-standard language, yet Trubar was linked more with central Slovenian dialects and city language whereas Küzmič's language was more rural. At the basis of their stylistics lay the idea that everyone should understand their language. By transcending dialectal limitations both the languages of Trubar and Küzmič became standard forms, thus setting the norm for a central Slovenian and eastern Slovenian standard form of language.
	Objavljeno v	Slavistično društvo Slovenije; Trubarjeva številka; Slavistična revija; 2009; Str. [199]-209; Impact Factor: 0.118; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.87; A": 1; A': 1; WoS: OT; Avtorji / Authors: Jesenšek Marko	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
	COBISS ID	65867265	Vir: COBISS.SI
2.	Naslov	SLO	Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom
		ANG	Word formations of Slovenian Language between Dictionary and Text
	Opis	SLO	Irena Stramljič Breznik z monografijo posega na področje sodobnih leksikoloških raziskav in z njo slovenistično problematiko umešča v širši aktualni raziskovalni okvir slovanskega besedotvorja ter tako prispeva k odkrivanju vzporednih leksikalnotvorbenih dogajanj v slovenskem in drugih slovanskih jezikih. Po eni strani daje vpogled v organiziranost posameznih segmentov slovenske leksike, razvojno in sočasno, po drugi strani pa izbesedilno analizira njihovo vlogo in stilno učinkovanje. Monografija Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom v časih dvoma o tvorbenih sposobnostih slovenščine predstavlja ustvarjalno in neizčrpano rabo (novo)tvorjenk v različnih zgodovinskih obdobjih in različnih tipih besedil, na obsežnem gradivu, z dobro utemeljeno metodologijo.
		ANG	The monograph of Irena Stramljič Breznik focuses on the field of modern lexical research and therefore positions the problematics into a broader research context of Slavic word formation and thereby contributes to detecting lexical-formatting parallels of Slovenian language with other Slavic languages. On the one hand it gives an insight into the organization of individual segments of Slovenian lexicon diachronically and synchronically, and on the other hand, it analyzes their role and stylistic consequences. In the present time of doubting word-formatting capabilities of Slovenian

		language the monograph Word formations of Slovenian Language between Dictionary and Text represents a creative and an inexhaustive use of (newly) formatted words considering different historical periods and different types of texts, the extensive research material with justifiable methodology.
	Objavljeno v	Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti; 2010; 265 str.; A'': 1; A': 1; Avtorji / Authors: Stramljič Breznik Irena
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija
3.	COBISS ID	19489288 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Izražanje lokalne identitete s pomočjo radijskega diskurza
		<i>ANG</i> Expressing local identity through radio discourse
	Opis	<i>SLO</i> Gre za jezikovno analizo šaljivih oddaj na komercialni radijski postaji Maribor Radio City. Program poteka v mariborskem pogovornem jeziku in kot tak odraža raznolikost jezikov v slovenskih medijih. Raziskava je predstavila jezikovo podobo medijev, ki se želijo identificirati z govorom okolja; nagovarjajo jezikovno izbrane poslušalce, ki so uporabniki takega jezika; oddaja poteka ob točno določenem času; gre za potrebo javnega govora v nacionalnem jeziku, to pa pomaga oblikovati kolektivno identiteto. Uresničevanje večjezične strategije v evropskih integracijskih in globalizacijskih procesih pomaga ohranjati jezikovno in kulturno raznolikost, to pa je vir moči in ne slabost nekega jezika.
		<i>ANG</i> This article presents the linguistic analysis of a humorous program broadcast on the Maribor commercial radio station Radio City. The program is deliberately recorded in the Maribor colloquial language variety and as such reflects the diversification of media language. The aim of our present research is to confirm the stratification of media speech as a manifestation of the need for identification with the speech of the environment, i.e. the intended public, and at the same time point out the need of public speech as a national language for the achievement and reflection of a collective identity. We believe that in the realization of the multilingual strategy in the integrational and globalizational processes in Europe, the preservation of such linguistic and cultural diversity should present a source of strength rather than a weakness.
	Objavljeno v	M. de Gruyter; Dialectologia et geolinguistica; 2012; Vol. 20, iss. 1; str. 26-36; Impact Factor: 0.077; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.677; A'': 1; A': 1; WoS: OT; Avtorji / Authors: Valh Lopert Alenka, Koletnik Mihaela
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
4.	COBISS ID	18321160 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Janševe in Pahorjeve prepričevalne strategije na zadnjih parlamentarnih volitvah
		<i>ANG</i> Janša's and Pahor's persuasive strategies at the last parliamentary election
	Opis	<i>SLO</i> Prispevek analizira, kako sta skušala Janez Janša in Borut Pahor v svojih predvolilnih govorih na volitvah 2008 prepričati volivce. Z jezikoslovčevega vidika so bili v ta namen zbrani, transkribirani in analizirani nekateri njuni predvolilni govori ali deli teh govorov. Pokazalo se je, da so razlike v rabljenih prepričevalnih strategijah do določene mere odvisne od politične stranke, ki ju predstavljata, in od njunih osebnostnih lastnosti. Tako Janša volivce prepričuje s sklepanjem, držo in osebnostjo, Pahor po drugi strani pa večinoma z vplivanjem na čustva, osebnostjo in držo.
		The author analyzes the strategies of voter persuasion employed by Janez Janša and Borut Pahor in their campaign speeches during the 2008 Slovenian general elections. She collected, transcribed, and analyzed from

		ANG	the linguistic point of view some of their campaign speeches or their parts. It appears that differences in the persuasive strategies in these speeches to some extent depend on the political party each politician represents and also on their personality. Janša persuades voters with inferences, poise, and personality, while Pahor, on the other hand, largely by playing on their emotions, with personality, and poise.
	Objavljeno v		Slavistično društvo Slovenije; Slavistična revija; 2011; Letn. 59, št. 1; str. [21]-35; Impact Factor: 0.019; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0.677; A'': 1; A': 1; WoS: OT; Avtorji / Authors: Krajnc Ivič Mira
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
5.	COBISS ID	72355073	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Poglavja iz zgodovine prekmurskega knjižnega jezika
		ANG	Chapters from the history of the Prekmurje literary language
	Opis	SLO	Monografija pokriva najpomembnejša poglavja iz razvoja prekmurskega jezika od njegovega nastanka (Temlin, 1715) do prevoda svetega pisma (Š. Kuzmič, 1771), katoliškega nadaljevanja (M. Kuzmič) in razvoja v 19. stoletju. Pomembno spoznanje je, da se je prekmurski knjižni jezik sredi 19. stoletja poenotil z osrednjeslovenskim; v Prekmurju so tak naravni razvoj sprejeli katoliški pisci, medtem ko so protestanti vztrajali v pokrajinskosti vse do konca prve svetovne vojne. Za nadaljnje jezikovne raziskave je pomembno, da Kardoševega vztrajanja pri prekmurskem jeziku v knjigi po poenotenju slovenske knjižne norme ne razlaga za jezikovno zablodo in odklon od pozitivne razvojne smeri slovenskega jezika, ampak njegovo držo sociolingvistično analizira in jo pokaže v luči takrat še prikritih madžarizacijskih pritiskov ne kot odločitev za Madžarsko in proti Sloveniji, ampak kot odločitev za preživetje protestantizma v Prekmurju.
		ANG	The monograph comprises the most relevant chapters dealing with the development of the Prekmurje language from the beginning (Temlin, 1715) until the translation of the Bible (Š. Kuzmič, 1771), the Catholic continuation (M. Kuzmič) and the 19th century development. In mid 19th century, the Prekmurje literary language merged into one with the Central Slovene language. Such development was accepted by the Prekmurje Catholic authors, but not by the Protestant ones, who persisted to write in the regional variant until the end of WW1. A significant finding for further research is the author's interpretation of Kardoš's continuous use of the Prekmurje language even after the standardization of the Slovene literary language. Jesenšek does not see it as an error or a linguistic deviation from the positive developmental direction of the Slovene language, but rather looks at it from a sociolinguistic perspective and declares it, in light of the then still covert Hungarization pressures, not as a decision for Hungary, but rather as an effort for the survival of Protestantism in the Prekmurje region.
	Objavljeno v		Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta; 2013; 390 str.; A'': 1; A': 1; Avtorji / Authors: Jesenšek Marko
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁷

		Družbeno-ekonomski dosežek	
1.	COBISS ID	19549448	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Portretiranje romanj na Ptujsko Goro
		ANG	Portraying the Ptujška Gora pilgrims

Opis	SLO	Romarska cerkev na Ptujski Gori, zgrajena okoli leta 1400 in posvečena Mariji Pomočnici, je ena izmed najbolj cenjenih in pomembnih dokazov kulturne dediščine v Sloveniji. Romarji so pomembno vplivali na ta prostor. Od začetka 15. stoletja je nastalo veliko število slik, ki ponazarjajo romanja na Ptujsko Goro. Te slike omogočajo dragocen vpogled v demografske spremembe Ptujске Gore, ki so opazne ob različnih romarskih upodobitvah. V 15. stoletju so bili plemiči in duhovniki upodobljeni kot donatorji, ki so tesno povezani z Devico Marijo (na primer relief na glavnem oltarju z 82 figurami pod podobo Marije in predel od oltarja Marije Rožnovenske in freske v kapeli). V 17. in 18. stoletju je razvidno, da je največ romarjev pripadalo srednjemu razredu (glej bakrorez Wolfganga Kiliana, ki prikazuje 8 čudežev). Od 19. stoletja naprej pa so pozornost umetnikov pritegnili predvsem kmetje in romarji iz nižjih razredov (npr. Alois Kasimir in France Mihelič). Do leta 1970 so romarji na Ptujski Gori običajno odražali strukturo socialistične družbe, v kateri je bila religija nezaželena; njihove slike je sistematično evidential fotografira Stojan Kerbler.	
	ANG	The pilgrimage church at Ptujška Gora, built around 1400 and devoted to the Virgin of Mercy, is recognized as one of the most highly regarded and valued examples of cultural heritage in Slovenia. Pilgrims, of course, began to determine the nature of the site from the beginning of the 15 th century on and a significant number of images depicting the pilgrims to Ptujška Gora have been produced over the centuries. These images provide valuable insight into the demographic shifts in the quintessential Ptujška Gora pilgrim over time. In the 15 th century, noblemen and clergymen were portrayed as donators, closely connected to the Virgin (for example, the relief in the main altar with 82 figures under the cloak of the Virgin, and the predella of the altar of Our Lady of the Rosary and the frescoes in the Cross Chapel). In the 17 th and 18 th century it is apparent that the most devoted pilgrims came from the middle classes (see the copper engraving by Wolfgang Kilian, depicting eight miracles). From the 19 th century on, peasants and pilgrims from the lower classes attracted the attention of artists (such as Alois Kasimir and France Mihelič). Up until the 1970s, the pilgrims to Ptujška Gora typically reflected the structure of socialist society in which religion was unwelcome; their images were systematically recorded by the photographer Stojan Kerbler.	
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	International Council for Philosophy and Humanistic Studies; Diogenes; 2012; Vol. 58, iss.3; str. 121-138; A'': 1;A': 1; Avtorji / Authors: Ciglencečki Marjeta	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	18659336	Vir: COBISS.SI
Opis	Naslov	SLO	Mariborski pogovorni jezik v gledališki uprizoritvi
		ANG	The Maribor colloquial language in a theater performance
		SLO	V prispevku se osredinjamo na analizo govorne uresničitve dialoškega dela Molierjevega dramskega besedila Plemeniti meščan, uprizorjenega v mariborskem pogovornem jeziku, tj. neknjižni socialni zvrsti slovenskega knjižnega jezika, in premierno uprizorjenega 23. 2. 2007 v Slovenskem narodnem gledališču Maribor. Režiserjeva določitev jezikovne zvrsti pisno ni bila uresničena, saj je bila pisna predloga govorjenega jezika napisana v slovenskem knjižnem jeziku (avtor slovenskega prevoda francoskega izvirnika je Primož Vitez), igralci pa so nato s pomočjo lektorja pisni jezik uzvočili (tj. pretvorili zapisano dramsko besedilo v govor). Predmet analize bo igralčev govor, natančneje njegov besedilni govorni sloj, saj nas zanima, koliko je odrska realizacija skladna z uprizoritvenim konceptom. Jezikovno barvanje, tj. uzvočenje neknjižnih zvrsti slovenskega jezika, od igralcev, šolanih za zborni knjižno izreko, namreč zahteva zelo izostren govorni

			posluš in miselno disciplino (Podbevšek 1997: 82).
		ANG	This paper presents an analysis of dialogic speech realization of the Molière's Plemeniti meščan (Le Bourgeois gentilhomme), staged in Maribor colloquial language, i.e. a non-standard social category of Slovene. The first performance took place on February 23, 2007 at the Slovene National Theatre in Maribor. The director's decision concerning language genre in the writing was not realized, since the spoken language in the written form was Standard Slovene (the author of the Slovenian translation from the French original is Primož Vitez); however, the actors, under the supervision of a language instructor (proofreader), rendered the written language sound appropriate (i.e. they adapted the written text into dramatic speech). Our analysis deals with the actors' speech, specifically the realisation of image of speech, in order to achieve a level of consistency between the theatrical realization and the staging concept. Language colouring, i.e. producing the correct language register, demands a fine-tuned ear for speech and an extremely high level of mental discipline of the actors, who are trained in Standard Slovene (Podbevšek 1997: 82).
		Šifra	B.04 Vabljen predavanje
		Objavljeno v	Zveza društev Slavistično društvo Slovenije; Slavistika v regijah - Maribor; 2011; Str. 55-61; Avtorji / Authors: Koletnik Mihaela, Valh Lopert Alenka
3.	COBISS ID	18494728	
		Vir: COBISS.SI	
	Naslov	SLO	Odnos med narečjem in knjižnim jezikom v maternem jeziku priseljencev
		ANG	Dialect vs. standard in immigrants' mother tongue
	Opis	SLO	Gre za raziskovanje jezikovne rabe, jezikovne izbire ter odnosa do slovenščine in angleščine med kanadskimi Slovenci v Vancouvru. Raziskava kaže, da je jezikovna izbira odvisna predvsem od dvojezične zmožnosti govorcev, pa tudi od vrste zunajjezikovnih dejavnikov, kakršni so okolje, tema in sogovornik. Primerjava med pripadniki različnih generacij na ravni celotne skupnosti je pokazala relativno hiter process umikanja slovenščine pred angleščino. V transkribiranih intervjujih smo analizirali različne stopnje in oblike angleškega vpliva na njihovo slovenščino, medtem ko smo iz njihovih odgovorov razbrali motive za občasno/delno rabo slovenščine. Ta ima v v izseljenskem okolju v primerjavi s prevladno angleščino nizek prestiž in majhno uporabno vrednost, kljub temu ji pripisujejo močan simbolni pomen v smislu pozitivne družbene, kulturne in etnične identitete. Predvsem narečje je v tem pogledu zelo pomembno in ga govorijo pogostejše kot knjižno slovenščino.
		ANG	The article explores the issue of language use, language choice and language attitudes in the Slovene Canadian community of Vancouver. Research shows that language choice depends on the level of individual speakers' bilingual competence as well as on extra-linguistic factors such as setting, topic and interlocutor. On the level of the community we observe a relatively rapid language shift from Slovene to English over the course of several generations. Transcribed interviews show various degrees and forms of English influence on the Slovene of the participants. Their responses provide an insight into their motivations for occasional and /or partial use of Slovene: despite its objectively low prestige and little practical value compared to the dominant English it is still used as a powerful symbol of positive social, cultural and ethnic identity. Dialect in particular is valuable in this respect and is spoken more frequently than Standard Slovene by the participants in the study.
	Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v		University; Abstracts; 2011; Str. 89; Avtorji / Authors: Šabec Nada, Koletnik Mihaela

	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
4.	COBISS ID	18626056	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Madžarizmi v Mukičevem romanu Garaboncijaš in nekateri ustrezniki zanje v Pleteršnikovem slovarju
		<i>ANG</i>	Hungarian loan words in Mukič's novel Garaboncijaš and some of their correspondents in Pleteršnik's dictionary
	Opis	<i>SLO</i>	Porabščina se kot slovenski porabski knjižni jezik na vseh jezikovnih ravneh dviga nad narečje. V prispevku je porabsko narečje predstavljeno na glasoslovni in oblikoslovni ravni. Analizirano je besedje v romanu Franceka Mukiča Garaboncijaš s podnaslovom Porabska legenda, ki je leta 2005 izšel v knjižni zbirki Med Rabo in Muro. Gre za prvi porabski roman, ki na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski in besedijski ravni temelji na prekmurskem, goričkem podnarečju. V jeziku romana so številna umetniška izrazna sredstva, tako tropi in figure: okrasni pridevki, komparacije, stalne besedne zveze, ekspresivna raba, zlasti glagolov, pojavljajo se simbolni etnomotivi. Analiza besedja v romanu kaže, da prevladuje splošno slovensko besedje s številnimi panonizmi, med prevzetimi besedami je največ germanizmov, madžarizmov je le 47. Te so preverjeni in prepisani iz štirih slovarjev: (1) Slovarja beltinskega prekmurskega govora Franceta Novaka, (2) Porabsko-knjižnoslovensko-madžarskega slovarja Franceka Mukiča, (3) Etimološkega slovarja slovenskega jezika Franceta Bezlaja in (4) Slovensko-nemškega slovarja Maksa Pleteršnika. V slednjem je od 47 besed zapisanih 29 ustreznikov. Za večino besed je pripisana opomba, da je beseda znana na Ogrskem ali na Štajerskem, in kateri pisci so jo zapisali.
		<i>ANG</i>	The Porabje dialect rises as the Slovenian standard language of Porabje on all linguistic levels above the dialect. The paper presents the Porabje dialect on the phonetic and morphological level. In Franček Muhič's novel Garaboncijaš with the subtitle Porabska legenda (the Porabje Legend), which was published in 2005 in the book series Med Rabo in Muro (Between the Raba River and the Mura River) words are analyzed. This is the first Porabje novel, which is based on the subdialect of Prekmurje and Goričko on the phonetic, morphological, syntactic and lexical level. The novel displays numerous rhetorical figures of speech, such as trope and figure: epithets, comparatives, collocations, expressive use of verbs, and symbolic motives related to the field of ethnology. The lexical analysis shows that the general Slovene words with numerous Pannonian expressions prevail. Loan words are mostly of German origin with only 47 Hungarian loan words. These loan words are double-checked and copied from four dictionaries: (1) F. Novak's Dictionary of Subdialectal Speech of Beltinci, (2) F. Mukič's Dictionary of the Raba Valley Dialect, Standard Slovene and Hungarian, (3) F. Bezljaj's Slovenian Etymological Dictionary and (4) Maks Pleteršnik's Slovenian-German Dictionary. Twenty-nine equivalents out of 47 words are written in the latter. Most words have a location reference, namely Hungary and Štajerska, and an author reference.
	Šifra	B.03	Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta; Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja; 2011; Str. 237-252; Avtorji / Authors: Benko Anja, Zorko Zinka	
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji	
5.	COBISS ID	19533576	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Položaj slovenščine danes
		<i>ANG</i>	The Position of Slovenian language Today
		V oddaji Položaj slovenščine danes so sodelovale dr. Irena Stramljič	

Opis	SLO	Breznik, dr. Alenka Valh Lopert in dr. Melita Zemljak Jontes. Oddaja je predstavila problematiko rabe slovenskega jezika v javnem in zasebnem položaju, o vplivu tujih jezikov (predvsem angleščine) na slovenščino, tako v rabi s strani mladostnikov kot tudi drugih govorcev, o jezikovni kulturi v šolskem sistemu, vplivu socialnih omrežij (npr. Facebook, Twitter, klepetalnice idr.) na spremembe v kodifikaciji knjižne norme ter o jezikovnem znanju kot temelju za uspešno vsakodnevno komunikacijo.
	ANG	The broadcast entitled The Position of Slovenian language Today was participated by dr. Irena Stramljič Breznik, dr. Alenka Valh Lopert in dr. Melita Zemljak Jontes. The presented topics were the issues of using Slovenian language in public and private situations, the impact of foreign languages (mostly English) on Slovenian language, both considering its use by adolescents as well as other speakers, the language culture in the school system, the impact of social networks (e. g. Facebook, Twitter, chat-rooms etc.) to changes of Slovenian literary codification norm and language skills as the basis for successful everyday communication.
Šifra	F.01 Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
Objavljeno v	2012; Avtorji / Authors: Sinkovič Natalija, Stramljič Breznik Irena, Valh Lopert Alenka, Zemljak Jontes Melita	
Tipologija	3.11 Radijski ali TV dogodek	

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

1. Monografija z rezultati raziskovalnega projekta. Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora. Ur. Marko Jesenšek, Zora 93, 420 strani (V tisku, izid marec 2013)
2. Mednarodni znanstveni simpozij Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora. 30. in 31. januar 2012. 32 udeležencev iz Slovenije, Avstrije, Nemčije, Poljske, Italije, Madžarske. Referati v recenzijem postopku, izid maja 2013.
3. Elizabeta Bernjak: Delovni osnutek o položaju slovenskega jezika v Porabju in stičnega madžarskega jezika v Prekmurju.
4. Elizabeta Bernjak: Izdelava vprašalnikov o rabi manjšinskega jezika pri dvojezičnem pouku.
7. Nada Šabec: Zbiranje gradiva in enomesečno terensko delo med kanadskimi Slovenci v Vancouvru (Kanada): vpliv angleščine na slovenščino v slovenskih tiskanih in elektronskih medijih.
8. Organizacija 22. Slovenskega slavističnega kongresa, Slavistika v regijah – Maribor, Univerza v Mariboru, 29. 9.–1. 10. 2011.
9. Prenos rezultatov projekta v prakso.
 - Posodobitveni program FF UM 2009–2012: Zemljak, Valh Lopert, Stramljič Breznik: Razvijanje komunikacijskih spretnosti (2010), Moč jezika v današnji dobi globalizacije (2011), Lektorski nasveti (Radio Maribor)
 - PAI FF UM: Melita Zemljak Jontes: Strokovni jezik pri pouku (junij 2011)
 - Sodelovanje z ZŠŠ RS v projektu E-šolstvo: Zemljak Jontes: Kako se bomo sporazumevali ju3? (Kranj, 19. 11. 2011, Nova Gorica, 3. 12. 2011, Maribor, 10. 12. 2011 ...)
 - Sodelovanje na festivalu Borštnikovo srečanje: 2010, 2011, 2012

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Projekt je odprl vprašanje o jezikovni zavesti, sporočanju ustrezno slovenskem jeziku, nacionalnem vprašanju in sodobni vlogi slovenskega jezika (razmerje knjižna norma : narečja; slovenski jezik v nacionalnem, regionalnem in evropskem /univerzitetnem/ prostoru; perspektive slovenskega jezika v sodobnih globalizacijskih procesih). Gre za analizo vloge, pomena in položaja slovenskega jezika v podonavskem in alpsko-jadranskem prostoru z vidika

sinhronije in diahronije – v regiji je jezikovna stičnost z angleščino globalno vprašanje, regionalno pa gre za obmejno stičnost z nemščino, madžarščino, hrvaščino in italijanščino. V teh okvirih se je pokazalo, da slovenski jezik opravlja vse vloge, ki jih imajo tudi jeziki v stiku, vključno z angleščino. Prisoten je sicer občutek ogroženosti zaradi naraščajočega vpliva angleščine, ki pa nima realnih osnov, dokler bo Republika Slovenija vodila svojo aktivno jezikovno politiko in načrtovanje, izhajajočo iz pozitivne evropske jezikovne zakonodaje ter razmišljanj o statusu slovenskega jezika, njegovi uveljavitvi v večjezikovni skupnosti in upoštevanju jezikovnih izkušenj tistih članic Evropske zveze, ki se sporazumevajo v "manj razširjenih" evropskih jezikih. Raziskave so pokazale, da gre v regiji za jezikovno sobivanje in prevzemanje, ki ni enosmerno – slovenski jezik ima v tej regiji oz. obmejnem prostoru (močno) vitalno vlogo in vpliv na sosedske jezike tako v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji kot tudi v besedju. Jezikovno načrtovanje mora upoštevati zakonitosti pokrajinskih različic knjižnega jezika, kakor se je to v 19. stoletju ob normiranju t. i. novoslovenščine že zgodilo. Gre za obstoj alpske in panonske različice slovenskega jezika, tj. osrednje- in vzhodnoslovenske (vzhodnoštajerske in prekmurske) knjižne norme. Zgodovinsko-jezikovni ter kulturno-politični odnosi v tem prostoru določajo jezikovno rabo in aktualno stanje jezika ter kažejo na razvoj slovenskega jezika v prihodnje in na njegovo pomembno vlogo v regiji.

Slovenistična stroka mora (1) poskrbeti za funkcijsko neokrnjenost slovenskega jezika v skupnem evropskem jezikovnem in univerzitetnem prostoru; (2) spodbujati jezikovno raznolikost slovenščine in dialektov v regiji in pokrajini čez mejo; (3) utrjevati položaj slovenskega jezika kot uradnega jezika Evropske zveze in ustvarjati možnosti, da se zanimanje za učenje našega jezika poveča; (4) zagotoviti kakovosten pouku slovenščine, tujih jezikov in prevajalstva na naših šolah in fakultetah. Na znanstvenem področju se z izvirnimi raziskavami slovenskega jezika v obmejnem področju odpirajo novi pogledi na razvoj slovenskega jezika, postavljajo se novi okviri za določanje jezikovne norme in predpisov, predvsem pa se spodbuja regijsko povezovanje (Podonavska regija in prostor Alpe-Jadran) in rešuje v preteklosti preveč zapostavljeno vprašanje jezikovnih manjšin ter ob- in čezmejnega jezikovnega prepletanja slovenskega jezika v stiku z drugimi regijskimi jeziki tega prostora.

Raziskava ima za razvoj slovenistične znanosti velik pomen, saj je pokazala, da mora v sodobnih jezikovnih globalizacijskih procesih in v evropskem (univerzitetnem) prostoru prevladati jezikovna zavest, ki bo pregnala neupravičene strahove o slovenski jezikovni ogroženosti in spodbudila spoznanje, da smo Slovenci v Evropski zvezi lahko prepoznavni najprej in predvsem po jeziku.

ANG

The project addressed the following issues: language awareness, appropriate forms of Slovene for communication purposes, the national issue, and the contemporary role of Slovene (the relationship between the literary language norm and the dialects, Slovene in national, regional and European/university contexts: and the future prospects of the Slovene language in the Danube and the Alps-Adria regions from synchronic and diachronic perspectives. The contact with English is considered to be a global issue, while the along-the-border contact with German, Hungarian, Croatian and Italian is a regional one. The research shows that Slovene performs the same functions as other contact languages, including English. There is some concern that Slovene is threatened due to the increasing influence of English. This, however, is an unjustified concern as long as the Republic of Slovenia executes an active language policy and planning stemming from the positive European legislature and as long as it bears in mind the status of Slovene and its role in the multilingual community. In this, it follows linguistic experiences of those member states of the EU where communication is conducted in "less spread" European languages. Research shows the languages in the region to co-exist in a kind of symbiosis, with the process of borrowing that is not one-directional – Slovene plays a (strong) vital role in the two regions, especially in the areas along the borders. It exerts an influence on the neighboring languages in phonology, morphology, syntax and vocabulary. Language planning has to take into account the norms of the regional varieties of the literary language in the same way as was already the case in the 19th century, when the so-called New Slovene was codified. There are two varieties of Slovene, the Alpine and the Pannonian one, i.e. the Central and the Eastern Slovene (Eastern Styrian and the Prekmurje) literary norms. Historical and linguistic as well as cultural and political relations in the region thus define the language use and the current role of the language, pointing to the direction of its future development and significant role.

Slovene Studies should (1) make sure that Slovene retains its full functionality in the common European and university contexts; (2) encourage linguistic diversity of Slovene and its dialects

in the region and across the borders; (3) consolidate the status of Slovene as one of the official languages of the EU and create opportunities for increased interest in learning Slovene; (4) ensure a high-quality of teaching Slovene, foreign languages and translation in our schools and universities. New research findings about Slovene used in the border areas is offering new perspectives on the development of Slovene, as well as on redefining rules for establishing linguistic standards and regulations. They contribute to encouraging regional cooperation (the Danube and the Alps-Adria regions) as well as to solving the once neglected issues of linguistic minorities and of language contact between Slovene and other regional languages along and across state borders.

The project is of great significance for the development of Slovene studies as it stresses the importance of language awareness, which should, in the current globalization processes in the EU and in university contexts, eliminate the unjustified fears about the danger of Slovene being displaced.. Instead, it should promote the realization that it is above all the Slovene language that gives Slovenes recognition in the EU.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Raziskovalni projekt je pokazal, da je potrebno o položaju slovenskega jezika v sodobnem (globalnem) jezikovnem prostoru razmišljati v najširših okvirih: ob jezikovnih vprašanjih in odnosu med knjižnim standardom, pogovornim jezikom in narečji je potrebno upoštevati tudi zgodovinske, kulturnopolitične, literarnozgodovinske, sociolingvistične in druge vzroke, ki vplivajo na položaj in rabo jezika v prostoru in času, zlasti v regijah (za slovenščino sta odločilni Alpsko-Jadranski prostor in Podonavska regija). Za položaj Slovenije v Evropski zvezi je pomembno, da začnemo aktivno razmišljati o vlogi in pomenu slovenskega jezika in povečamo zanimanje zanj, doma pa zagotovimo slovenskemu jeziku možnost, da se v univerzitetnih in znanstvenih krogih uveljavi kot enakovreden jezik angleščini. Učni jezik na državnih univerzah v Republiki Sloveniji mora ostati slovenski, slovenski znanstveniki in raziskovalci pa morajo skrbeti za razvoj slovenskega znanstvenega in strokovnega jezika – zagotoviti je potrebno tak način vrednotenja znanstveno-raziskovalnega dela, ki bo spodbujal objavljane raziskave tudi v slovenskem jeziku. Tako morata biti usmerjena tudi slovenska jezikovna politika in jezikovno načrtovanje, da bomo dobili odgovore na najpomembnejša vprašanja o položaju, pomenu in vlogi slovenskega jezika v novih okoliščinah.

Zbrani rezultati so dobro izhodišče za delo Sektorja za slovenski jezik pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki pripravlja novo Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2012–2016, saj gre v primeru jezikovne politike v Evropski zvezi za eno izmed strateško najpomembnejših vprašanj za Slovenijo.

Slovenija je v Evropski zvezi prepoznavna po svojem jeziku in njegovem posebnem položaju. Evropska regionalizacija in čezmejno sodelovanje ponujata slovenskemu jeziku poseben status –slovenščina v stiku z italijanščino, nemščino, madžarščino in hrvaščino odpira vprašanje slovenskih obmejnih narečij, ki ustvarjajo nova jezikovna razmerja. Norma in predpis sta jezikovni stalnici, ostaja pa vprašanje, kako ju določiti in kaj lahko predpisujeta. V slovenskem jeziku je potrebno preseči pojem pravega in lepega jezika ter zavrniti misel o združevalnosti osrednjeslovenskih narečij in partikularizmu slovenskega jezikovnega obrobja.

Slovenščina v odnosu do sosedskih jezikov in angleščine odpira vprašanja manjšinskega jezika, obmejne jezikovne stičnosti ter vpliva globalizacijskega jezika na taka jezikovna prepletanja. Vprašanje o slovenščini kot "malem" jeziku Evropske zveze je neumnost in ga je potrebno nadomestiti z razmišljanji o slovenščini kot nacionalnem, manjšinskem in t. i. regijskem jeziku v Podonavski regiji in prostoru Alpe–Jadran, torej o enakopravnem uradnem jeziku Evropske zveze.

ANG

The research project emphasizes the need for reflection about the status of Slovene in the current (globalized) linguistic context from a very broad perspective: in addition to linguistic issues and to the relationship between literary language, colloquial language and dialects, we should take into account historical, cultural, political, literary, sociolinguistic and other factors that affect the role and the use of language in given time and space (in the case of Slovene, specifically the Alps-Adriatic and the Danube regions). As far as the status of Slovenia in the EU is concerned, we should pay sufficient attention to the role and significance of Slovene. We should create opportunities for increased interest in learning it and ensure that Slovene

universities and scientific community treat it as equally important as English. Slovene should remain the language of instruction at public universities in the Republic of Slovenia and Slovene scholars and researchers should ensure its further professional and scientific development. The system of assessing scientific work should be modified in such a way that it will encourage publishing research results in Slovene. Likewise, Slovene language policy and planning should endeavour to provide answers to the most important questions about the status, role and significance of the language in new circumstances.

The project results represent a good starting point for the Slovene language Section at the Ministry of Education, Science, Culture and Sports working on the new Resolution about the national program for language policy 2012- 2016. Language policy in the EU is one of the most important strategic issues for Slovenia.

Slovenia is recognized in the EU through its language and its special status. European regionalization and across-the-border cooperation offer the Slovene language a special status – language contact between Slovene on the one hand and Italian, German, Hungarian and Croatian on the other places special emphasis on the question of borderline dialects, thus creating new interlingual relationships. Norms and standards represent a given, the question, however, is which criteria we should use to determine them and what they should be able to prescribe. Slovene should go beyond the notion of a correct and beautiful language and reject the idea about the unifying character of the Central Slovene dialects and about the idiosyncrasy of the Slovene linguistic periphery.

In its relationship with the languages of the neighboring countries and with English, Slovene touches upon the issue of minority languages, language contact in the areas along the borders and the impact of the globalizing language on such linguistic intertwinings. Treating Slovene as a »small« language within the EU is unjustified. Rather we should consider it as a national, minority and the so-called regional language used in the Danube and the Alps-Adria regions, i.e. as an official language on an equal footing with other official languages of the EU.

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

Komentar

--

12.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
	Zmanjšanje porabe materialov in					

G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo: 	☐	☐	☐	☐	

Komentar

13.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

--	--

Sofinancer				
1.	Naziv			
	Naslov			
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR	
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%	
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra	
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
Komentar				
Ocena				

14. Izjemni dosežek v letu 2012¹³

14.1. Izjemni znanstveni dosežek

Humanistika

6.05 Jezikoslovje

Monografija Poglavlja iz zgodovine prekmurskega knjižnega jezika pokriva najpomembnejša poglavja iz razvoja prekmurskega jezika od njegovega nastanka (Temlin, 1715) do prevoda svetega pisma (Š. Kuzmič, 1771), katoliškega nadaljevanja (M. Kuzmič) in razvoja v 19. stoletju. Pomembno spoznanje je, da se je prekmurski knjižni jezik sredi 19. stoletja poenotil z osrednjeslovenskim; v Prekmurju so tak naravni razvoj sprejeli katoliški pisci, medtem ko so protestanti vztrajali v pokrajinskosti vse do konca prve svetovne vojne. Za nadaljnje jezikovne raziskave je pomembno, da Kardoševega vztrajanja pri prekmurskem jeziku po poenotenju knjižne norme ne razlaga za jezikovno zablodo in odklon od pozitivne razvojne smeri slovenskega jezika, ne kot odločitev za Madžarsko in proti Sloveniji, ampak kot odločitev za preživetje protestantizma v Prekmurju.

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Humanistika

6.05 Jezikoslovje

Na mednarodnem znanstvenem simpoziju Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora (vodja: Marko Jesenšek, organizatorji: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture in Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju / Slowenisches Wissenschaftsinstitut in Wien) je sodelovalo 32 znanstvenikov iz Slovenije, Italije, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Poljske; razpravljali so o prepoznavanju in določanju stopnje dvojezičnosti v slovenskem obmejnem jezikovnem področju, s posebnim poudarkom na ugotavljanju narečnih zakonitosti in vlogi dialektov v stičnem večjezikovnem okolju (vprašanje stilne zaznamovanosti jezika v obmejnem slovensko-italijansko-nemško-madžarsko-hrvaškem prostoru; zgodovinsko-razvojno pa vprašanje pokrajinskih knjižnih razlik slovenskega jezika v alpsko-panonskem jezikovnem prostoru – beneško-videmske in koroške, vzhodnoštajerske in prekmurske).

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Mariboru Filozofska
fakulteta

Marko Jesenšek

ŽIG

Kraj in datum:

Maribor

12.3.2013

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/105

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00

35-7E-79-50-A0-B1-B0-62-0C-EB-6F-F7-08-B0-5E-C9-D1-D6-E1-5A

VEDA: Humanistika

Področje: 6.05 Jezikoslovje

Dosežek 1: *Poglavja iz zgodovine prekmurskega knjižnega jezika*

Monografija pokriva najpomembnejša poglavja iz razvoja prekmurskega jezika od njegovega nastanka (Temlin, 1715) do prevoda svetega pisma (Š. Kuzmič, 1771), katoliškega nadaljevanja (M. Kuzmič) in razvoja v 19. stoletju. Pomembno spoznanje je, da se je prekmurski knjižni jezik sredi 19. stoletja poenotil z osrednjeslovenskim; v Prekmurju so tak naravni razvoj sprejeli katoliški pisci, medtem ko so protestanti vztrajali v pokrajinskosti vse do konca prve svetovne vojne. Za nadaljnje jezikovne raziskave je pomembno, da Kardoševega vztrajanja pri prekmurskem jeziku po poenotenju knjižne norme ne razlaga za jezikovno zablodo in odklon od pozitivne razvojne smeri slovenskega jezika, ne kot odločitev za Madžarsko in proti Sloveniji, ampak kot odločitev za preživetje protestantizma v Prekmurju.

VEDA: Humanistika

Področje: 6.05 Jezikoslovje

Dosežek 1: Mednarodni znanstveni simpozij

Častni odbor simpozija Red. prof. dr. Danijel Rebolj, rektor Univerze v Mariboru Red. prof. dr. Marko Jesenšek, dekan Filozofske fakultete Univerze v Mariboru Red. prof. dr. Irena Stramljih Breznik, predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnosti, FF UM Akademikinja zasl. red. prof. dr. Zinka Zorko, SAZU Red. prof. dr. Emil Tokarz, dekan Humanistične fakultete, Univerza Bieleśko-Biala, Poljska Prof. dr. Ludvik Karničar, Inštitut za slovenski jezik, Univerza Karla in Franca v Gradcu, Avstrija Prof. dr. Lukacs Istvan, predstojnik slavistike na ELTE v Budimpešti, Madžarska Mitja Čander, programski direktor zavoda Maribor – EPK 2012	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju / Slovenisches Wissenschaftsinstitut in Wien
Organizacijski odbor simpozija Red. prof. dr. Marko Jesenšek, vodja simpozija, red. prof. dr. Irena Stramljih Breznik, red. prof. dr. Mihaela Kolenik, prof. dr. Vida Jesenšek, Tatjana Pihler.	SLOVENSKI JEZIK V STIKU EVROPSKEGA PODONAVSKEGA IN ALPSKEGA PROSTORA SLOVENE IN CONTACT WITH EUROPEAN DANUBE AND ALPINE REGIONS Mednarodni znanstveni simpozij / <i>International Scientific Symposium</i>

30. in 31. januar 2012 ob 10.00 uri
Univerza v Mariboru, dvorana V kupoli, Slomškov trg 15, 2000 Maribor

Na mednarodnem znanstvenem simpoziju Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora (vodja: Marko Jesenšek, organizatorji: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture in Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju / Slovenisches Wissenschaftsinstitut in Wien) je sodelovalo 32 znanstvenikov iz Slovenije, Italije, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Poljske; razpravljali so o prepoznavanju in določanju stopnje dvojezičnosti v slovenskem obmejnem jezikovnem področju, s posebnim poudarkom na ugotavljanju narečnih zakonitosti in vlogi dialektov v stičnem večjezikovnem okolju (vprašanje stilne zaznamovanosti jezika v obmejnem slovensko-italijansko-nemško-madžarsko-hrvaškem prostoru; zgodovinsko-razvojno pa vprašanje pokrajinskih knjižnih različ slovenskega jezika v alpsko-panonskem jezikovnem prostoru – beneško-videmske in koroške, vzhodnoštajerske in prekmurske).

PROGRAM

Ponedeljek, 30. 1. 2012

10.00 Otvoritev simpozija in pozdravni govori

10.20–10.40 Marko Jesenšek: *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*

10.40–11.00 Cvetka Rezar: *Zametki jezikovne politike pri Antonu Martinu Slomšku*

11.00–11.20 Irena Orel: *Medjezikovni besedni stik v uradovanih besedilih v slovenskem jezikovnem prostoru od 16. do 19. stoletja*

11.20–11.40 Andreja Legan Ravnikar: *Značilnosti sprejemanja tujih besed v slovenski knjižni jezik 16. stoletja*

Odmor

12.10–12.30: Matej Šekli: *Genetolingvistična opredelitev stare cerkvene slovanščine v luči metodologije sodobnega primerjalnega jezikoslovja*

12.30–12.50 Gjoko Nikolovski: *Slovenščina skozi prizmo stare cerkvene slovanščine*

12.50–13.10 Elizabeta Bernjak: *Strategije razvoja dvosmerne dvojezičnega izobraževanja v Prekmurju*

13.10–13.30 Marjeta Ciglencečki: *Podoba v stičišču kultur, premenah spomina in v dotiku z besedo*

14.00 Kosilo

15.00–15.20 Anja Benko, Zinka Zorko: *Koroški govor vasi Schlossberg (Gradišče) v Avstriji*

15.20–15.40 Mihaela Koletnik, Anja Benko: *Strokovni narečni jezikovni slovar na primeru koroške in panonske leksike s tematskega polja "vrt in sadovnjak"*

15.40–16.00 Rada Cossutta: *Prepletanje domačih in tujih skladenjskih ter leksikalnih prvin v narečni kriški ribiški pripovedi*

Odmor

16.30–16.50 Suzana Giljanovič: *Izvor istrske leksike*

16.50–17.10 Goran Filipi: *Izbrane istroromunske besede prevzete iz slovenskih govorov*

17.10–17.30 Agnieszka Będkowska-Kopczyk: *Slovenski predlogi s perspektive poljskega jezika*

Torek, 31. 1. 2012

9.00–9.20 Irena Stramljič Breznik: *Globalno in regionalno v ogledih*

9.20–9.40 Mihaela Koletnik, Alenka Valh Lopert: *Neknjižne zvrsti slovenskega jezika in popularna kultura*

9.40–10.00 Melita Zemljak Jontes: *Jezikovna kultura med knjižnim in narečnim*

Odmor

10.20–10.40 Nada Šabec: *Language Choice and Language Attitudes in Immigration: the case of Vancouver Slovene community*

10.40–11.00 Mieczysław Dziekoński, Maria Dziekońska: *The Slovenian language situation and culture in Germany*

11.20–11.40 Vincenc Rajšp: *Slovensko-nemška jezikovna meja na zemljevidu »Sprachkarte von Deutschland« Carl a Bernhardija iz leta 1843*

Odmor

12.00–12.20 Vida Jesenšek: *Ideologija v nemško-slovenskih slovarjih*

21.20–12.40 Marija Bajzek Lukač: *Jezikovno (ne)načrtovanje v Porabju na Madžarskem*

12.40–13.00 Mira Krajnc Ivič: *Le sporočevalec ali vendar tudi tvorec in le prejemnik ali vendar tudi interpret*

13.00–13.20: Drago Unuk: *Ledinska imena in njihova vloga v sporazumevanju*

13.20–13.40: Ines Voršič: *Besedna družina -ljub- v novejši leksiki slovenskega jezika.*

Odmor

15.00–15.20 Ursula Doleschal: *Slovenščina na Koroškem – regionalni jezik?*

15.20–15.40 Hotimir Tivadar: *Problem nacionalnega v slovenskem jeziku*

15.40–16.00 Agnieszka Warchał: *Psychologiczne uwarunkowania funkcjonowania mniejszości narodowych.*

16.00–16.20 Dorota Chłopek, Emil Tokarz: *Perception of English prepositions and particles by Slovene and Polish users of English*

Odmor

16.50–17.10 Ireneusz Kida: *Reflexions on possible relations between Slavonic languages and Quechua, a language of the Andes*

17.10–17.30 Mateusz Warchał mateusz.warchal@poczta.onet.pl: *Edukacja językowa na pograniczu – aspekty metodyczne.*

17.30–17.50 Monika Korchel: *Sposoby wyrażania relacji nadawca- odbiorca w komunikacji elektronicznej*

18.00 Zaključek simpozija